

INICIATIVES

CECAS: Solidaritat real

Ramon Torra¹

Al bell mig de Barcelona, a tocar de la plaça de la Catedral, al carrer Banys Nous, hi ha el Centre Català de Solidaritat conegut per CECAS, fundació privada sense ànim de lucre que es dedica a l'atenció de persones i famílies afectades per la gran pandèmia de la nostra societat global: la drogodependència.

CECAS² el forma un grup de gent que ha entès molt bé què és la solidaritat, és un grup de gent que està d'acord i s'identifica amb la tasca solidària que fa molta altra gent, que s'hi ha adherit de fet, que ha posat en solfa –i ja fa més de 25 anys que ho fa– allò que el Papa Francesc va dir als joves a la JMJ a Brasil: «*Queridos jóvenes, por favor, pateen adelante, construyan un mundo mejor de justicia, de amor, de paz, de fraternidad, de solidaridad..., salgan a la calle, no balconeen la vida, métanse en ella, como hizo Jesús. Sean protagonistas. Le preguntaron una vez a la Madre Teresa ¿por dónde, Madre, hay de empezar a arreglar la Iglesia? Por vos y por mí, contestó ella. ¡Tenía garra esta mujer! Sabía por dónde había que empezar*». La gent de CECAS ha sortit del balcó i ha baixat al carrer.

El 1991, a iniciativa de *Caritas* i amb el suport dels bisbes de les vuit diòcesis de Catalunya, va néixer aquest servei que l'Església a Catalunya ofereix amb la voluntat de cobrir les necessitats de persones excloses per problemes d'addicció. A CECAS³ es treballa el tractament, la rehabilitació i la reinserció de persones amb drogodependència i el seu entorn familiar, especialment aquelles que es troben en situació d'exclusió social, i es treballa a partir de la seva realitat, potencialitats i capacitats per tal que ella mateixa pugui ser la solució que li permeti sortir de la situació d'addicció.

El *Concili Tarraconense* de 1995 ordenà «donar suport amb voluntariat i amb mitjans econòmics, al *Centre Català de Solidaritat* per a la rehabilitació de persones drogoaddictes, com a institució comuna que és de l'Episcopat Català i de totes les *Caritas* diocesanes dels bisbats de Catalunya, a través de la *Fundació Sense Cadenes* inspirada en el *Projecte Home*».

A més de les tasques que el personal del centre realitza amb caire professional, hi ha un grup de gent que va a fer voluntariat amb els

joves internats al centre. Es tracta de fer gestions al carrer amb ells: anar al metge, al banc, a la seguretat social, al jutjat... allà on faci falta i la tasca del Voluntari és doble: acompanyar-los a fer les gestions, ja que alguns d'ells (no tots) podrien no entendre ben bé el què els dirien, i garantir la seva tornada al centre.

Una de les persones que fa aquesta tasca comenta que «des de fa uns quants anys em preocupava molt veure, cada vegada més, molts nois i noies desfets per culpa de l'addicció, ja fos a l'alcohol o a les drogues. De bon començament me'ls mirava de lluny, amb el cor compungit, intentant esbrinar com és que havien arribat a aquesta situació, però n'ignorava el perquè i no sabia si jo podria fer alguna cosa per ajudar-los dintre d'aquest món de desesperança en què m'imaginava que vivien. I vaig decidir apuntar-me de Voluntari».

Totes les persones que fan voluntariat palesen que el resultat que s'aconsegueix amb els interns és extraordinària i que hi ha tres aspectes que cal tenir en compte. Primer: et fa veure les coses des d'una altra perspectiva, des del lloc de la persona drogoaddicte, que és l'únic vàlid. Segon: cal tenir en compte que el problema d'aquestes persones –joves i no tan joves– no és la drogoaddicció, sinó allò que els ha portat a aquesta situació, que en el 90% dels casos ha estat una mala estructura familiar. La família no garanteix el 100% que els fills no acabin en la drogoaddicció, però una família desestructurada, és molt més vulnerable. Tercer: s'aprèn a no judicar, a no fer judicis de valor sense conèixer les arrels de cada situació.

«He acompanyat molts joves (i algun no tan jove), hi he parlat per conèixer l'origen de l'addicció i la seva situació personal i familiar. Gairebé tots m'han explicat el seu cas i hi ha un element comú, un *leit motiv* que es repeteix en tots i cadascun d'ells: casa seva era un desastre!, l'entorn familiar els va portar a aquesta situació, no els ajudava gens».

Un altre Voluntari ens diu que «durant aquests tres anys a CECAS he conegut i tractat persones drogaddictes per l'alcohol i per totes les drogues hagudes: cocaïna, haixix, marihuana, heroïna, metadona,

Suport familiar	Inserció/Orientació laboral	Suport econòmic	Atenció ambulatòria	CAS: Barcelona, Banys Nous	
				Atenció ambulatòria Tarragona	
				Servei d'acompanyament a la vida autònoma (SAVA)	
			Punt de suport	Atenció ambulatòria i Familiar Lleida	
			Centres de dia	Acollida	Grup de Patologia Dual
				Centres residencial	Comunitat Terapèutica Acollida
			Pis reinserció Cervantes		Llar del Carme
			Comunitat Terapèutica per a dones, Tarragona		

cannabis, anfetamines... Totes aquestes persones tenen una cosa en comú: només estan disposades a deixar-se ajudar quan han arribat al fons del pou, quan ja no veuen cap llumeta que els doni esperança, quan, aclaparats i vençuts per la desesperança, una guspira de llum els sembla que els tornarà la vida i això els anima a deixar-se ajudar per sortir del pou».

Moltes vegades costa creure el que escoltes. Sembla impossible... Però quan veus aquests joves amb ganes de recuperar-se t'adones que no hi ha res impossible per uns joves que no tenen un lloc on refugiar-se quan les coses van mal dades: pares que fan fora els fills de casa, nois que fugen de casa per les discussions que hi ha, famílies trencades on la persona amb qui viuen (pare, mare o avis) no els pot dedicar temps perquè ha de treballar un munt per malviure, nois que es passen temps a la presó per haver robat 400€, jove amb 14 casos judicials pendents (robatoris, baralles, atracaments, venda de droga...), tots ells vivint al carrer —«aquí dormia jo», el meu «lloc d'acollida»—, amb companys desestructurats com ells, i sense feina perquè l'han perduda per la seva situació.

És trist veure joves sense futur, joves que la mateixa societat ignora, joves que et diuen: «vull sortir d'aquesta situació en què em trobo, però tinc por de sortir-ne perquè hauré de tornar al carrer, ja que no tinc casa ni feina on anar». «Al carrer és on aprens allò que no et serveix per a res». «No vull tornar a passar per aquell carrer, és el “carrer de la mort”, el carrer on aprens tot allò que no has de saber i on et faciliten tot allò que no has de prendre...».

El *Servei de Reinserció Social* de CECAS es porta a terme en règim ambulatori i residencial. S'acompanya a les persones que fan el procés de reincorporar-se gradualment a la vida familiar i al món laboral, i es

vetlla perquè adquireixin un estil de vida autònom i responsable mantenint-se abstinentes de les drogues. Se'ls ajuda a sortir del pou i s'hi fa una tasca inqüestionable.

CECAS ha complert 30 anys de vida i té un *curriculum* envejable.

¹ Llicenciat en Filosofia i Lletres.

² CECAS forma part de la *Xarxa de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya* i del *Pla de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Barcelona* i és membre de la *Coordinadora Catalana de Fundacions* i de la *Confederació d'Entitats per a l'Atenció a les Drogues*.

³ <https://www.cecassfundacio.cat>.